

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

9001

Resolució del president de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears per la qual es formula la declaració ambiental estratègica sobre el Programa Operatiu FEDER de les Illes Balears 2021-2027 (137E/2021)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 26 de setembre de 2022, d'acord amb l'article 8.1.e) del Decret 3/2022, de 28 de febrer, pel qual s'aproven l'organització, les funcions i el règim jurídic de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB) (BOIB núm. 31 d'1 de març de 2022) i atès que es va aplicar la tramitació d'urgència al procediment d'avaluació ambiental estratègica ordinària al Programa Operatiu FEDER de les Illes Balears 2021-2027, mitjançant Resolució del President de la CMAIB de 3 de novembre de 2021,

RESOLC FORMULAR:

La declaració ambiental estratègica sobre el Programa Operatiu FEDER de les Illes Balears 2021-2027, en els termes següents:

1. Determinació de la subjecció a avaluació ambiental i tramitació

El Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears aprovat pel Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, estableix a l'article 12 l'àmbit d'aplicació de l'AAE, indicant que:

1. Seran objecte d'una avaluació ambiental estratègica ordinària els plans i els programes, així com les seves revisions, que adoptin o aprovin les administracions autonòmica, insular o local de les Illes Balears, l'elaboració i l'aprovació dels quals s'exigeixi per una disposició legal o reglamentària o per acord del Consell de Govern o del Ple d'un consell insular, quan:

- Estableixin el marc per a la futura autorització de projectes legalment sotmesos a avaluació d'impacte ambiental i es refereixin a l'agricultura, ramaderia, silvicultura, aqüicultura, pesca, energia, mineria, indústria, transport, gestió de residus, gestió de recursos hídrics, ocupació del domini públic marítimoterrestre, utilització del medi marí, telecomunicacions, turisme, ordenació del territori urbà i rural, o de l'ús del sòl, inclosa la delimitació d'usos portuaris o aeroportuaris.
- Requereixin una avaluació per afectar espais de Xarxa Natura 2000 en els termes prevists en la legislació sobre patrimoni natural i biodiversitat.

Així mateix, cal tenir en compte l'article 6 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

2. Objecte del programa

El PIBAL FEDER té com a base jurídica la següent normativa:

1. El Reglament (UE) 2021/1060 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de juny, pel qual s'estableixen les disposicions comunes relatives al Fons Europeu de Desenvolupament Regional, al Fons Social Europeu Plus, al Fons de Cohesió, al Fons de Transició Justa i al Fons Europeu Marítim, de Pesca i d'Aqüicultura, així com les normes financeres per a aquests Fons i per al Fons d'Asil, Migració i Integració, el Fons de Seguretat Interior i l'Instrument de Suport Financer a la Gestió de Fronteres i la Política de Visats.

2. El Reglament específic en el marc del FEDER, que correspon al Reglament (UE) 2021/1058 del Parlament Europeu i del Consell de 24 de juny de 2021 relatiu al Fons Europeu de Desenvolupament Regional i al Fons de Cohesió.

El PIBAL FEDER abasta els objectius polítics (OP) 1, 2 i 4 definits en l'article 5 del Reglament de disposicions comunes 2021-2027 (RDC), que són:

- OP1: una Europa més competitiva i intel·ligent, promovent una transformació econòmica innovadora i intel·ligent i una connectivitat regional a les tecnologies de la informació i de les comunicacions.
- OP2: una Europa més verda, baixa en carboni, en transició cap a una economia amb zero emissions netes de carboni i resiliència, promovent una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, la mitigació i adaptació al canvi climàtic, la prevenció i gestió de riscos i la mobilitat urbana sostenible.

3.OP4: una Europa més social i inclusiva, mitjançant l'aplicació del pilar europeu de drets socials.

El reglament FEDER en el seu article 3 defineix els objectius específics (OE) en els quals es divideixen els cinc OP, definits en l'article 5 del RDC i recollits en l'apartat 2.1.1 d'aquest document. A més, l'article 22.2. del RDC estableix que cada programa es compondrà d'una o diverses prioritats polítiques. Aquestes prioritats hauran de definir-se per part dels Estats membres en el nivell intermedi entre els OP i els OE.

D'aquesta manera, i amb l'objectiu d'abordar les necessitats identificades de la regió, se seleccionen les línies d'actuació següents dins de cada un dels OE previstos, amb un import total assignat de 247.581.293 euros, superior al del període 2014-2020:

- Prioritat 1A. Transició Digital i Intel·ligent

- OE1. El desenvolupament i la millora de les capacitats de recerca i innovació i l'assimilació de tecnologies avançades

- Inversions per a la dotació de nova infraestructura i equipament científic i tecnològic.

Està previst donar suport a l'increment de la capacitat i potencial científic de les entitats relacionades amb la R+D en els àmbits d'especialització intel·ligent establerts en la RIS-3 de Balears. Cal destacar, en particular, la creació de nous equipaments científics, com la de la ICTS SOCIB, en el marc del projecte de creació d'un pol d'excel·lència de recerca marina (Pol Marí), en el qual desenvoluparan la seva activitat les entitats relacionades amb les ciències de la mar.

Així mateix, s'abordarà la millora de la dotació d'infraestructures de recerca, en particular, en ciències de la salut que, amb la implantació progressiva en la UIB dels estudis del grau de Medicina, s'ha augmentat el nombre de grups de recerca en aquest àmbit, que formen part de l'Institut Universitari de Recerca en Ciències de la Salut (IUNICS).

També es donarà un impuls al desenvolupament del pol d'innovació biomèdica i salut digital (Health Leaving Lab) que contribuirà a crear una aliança estratègica entre institucions de recerca, universitat, parc tecnològic, empreses del sector i inversors locals i internacionals. La construcció d'aquesta infraestructura afavorirà la creació d'un ecosistema en el qual es busquen sinergies entre el coneixement clínic dels hospitals amb empreses privades i públiques.

- Desenvolupament de projectes de recerca aplicada, inclòs l'equipament científic necessari

Es donarà suport a projectes de recerca aplicada, entesa com a generació de coneixement dirigit a un objectiu específic i, per tant, amb l'aplicabilitat dels seus resultats i una finalitat de transferència, d'acord amb el Manual de Frascati (2015). Cal destacar el projecte Centre Serveis HiTech, basat en la generació d'oportunitats d'utilització de serveis d'alta tecnologia per a ús, benefici i consolidació de la comunitat científica i també per a la millora competitiva dels sectors socioeconòmics. La intenció és crear una plataforma que impulsi la recerca aplicada en la qual es facin treballs originals realitzats per a adquirir nous coneixements, però que està dirigida fonamentalment cap a un objectiu pràctic específic.

- Incubació de projectes empresarials innovadors i del sector TIC

Es promouran espais per a l'atracció i acceleració del creixement d'empreses dels sectors d'especialització intel·ligent. Entre altres possibles actuacions, es donarà suport a la posada en marxa d'una bioincubadora d'empreses que impulsi la transferència de coneixement i la innovació en l'àmbit de la biotecnologia i la biomedicina.

- Impuls, suport i consolidació de l'activitat investigadora de la UIB

El FEDER contribuirà al finançament de projectes de R+D+I que, per la seva temàtica i objectius, formin part d'alguna de les prioritats i dominis científics de l'Estratègia Regional d'Especialització Intel·ligent (RIS3) i del Pla de Ciència, Tecnologia i Innovació (CTI) de les Illes Balears. Les actuacions a finançar es podran concretar, per tant, en projectes de R+D, tant de foment i generació de coneixement de frontera i de coneixement orientat als reptes de la societat balear, desenvolupament de tecnologies emergents, com d'excel·lència científica que representin un avanç significatiu del coneixement, podent desenvolupar-se en cooperació amb els diferents agents del coneixement i/o empreses, projectes estratègics, singulars i tractors de R+D+i en el marc de la RIS3 de Balears, del Pla de CTI i de l'Eix 1 del Pla Estratègic d'Impuls, Reforç i Consolidació de la Recerca de la UIB (IRC-UIB), denominat recursos humans per a la recerca.

Es donarà suport al desenvolupament de projectes de recerca multidisciplinària amb un fort component experimental a través de la millora de la infraestructura científicotècnica dels instituts i laboratoris de la UIB. En aquest sentit, es prioritzaran les actuacions que suposin un increment significatiu de les capacitats de recerca de la UIB, no sols en el seu àmbit, sinó en l'entorn acadèmic i regional. A més, es podrà finançar l'adquisició de material de laboratori i altre instrumental de caràcter científic o tècnic d'ús específic per a la recerca, tal com preveu l'eix d'infraestructures científiques del Pla IRC-UIB.

- Projectes de recerca en l'àmbit de la salut

Es potenciaran les línies de recerca biomèdica, especialment en l'àmbit de la medicina personalitzada, a través d'ajudes per a la captació i retenció de talent investigador, en el marc del desenvolupament de l'estratègia de recerca i innovació en salut prevista per la RIS3, com per l'eix 3 (Balears MedTech) del Pla d'Inversions Estratègiques de Balears. Aquesta actuació s'emmarca, per tant, en la promoció d'un pol d'innovació biomèdica i en salut a les Illes Balears, denominat Balears MedTech, creant una aliança estratègica entre centres assistencials de referència, institucions de recerca, universitat, parc tecnològic, empreses del sector i inversors locals i internacionals.

- Desenvolupament de projectes de R+D+I per part de centres de R+D i empreses innovadores en àmbits RIS-3

Les accions previstes en aquesta actuació pretenen fer costat a la contribució de la R+D+i així com fomentar el desenvolupament de projectes de col·laboració entre les empreses. En aquest sentit, es programaran línies d'ajudes per al foment de la recerca i innovació en l'àmbit de les Pimes, clústers innovadors i altres entitats del sistema regional de ciència i tecnologia que promoguin la innovació en matèria de processos i/o organització, i el desenvolupament de projectes públics de finançament de la R+D+I per al sector privat.

- Factoria d'innovació

Aquesta operació pretén elevar la competitivitat empresarial, fomentar la cultura de la innovació i impulsar el potencial innovador del teixit empresarial balear. Més concretament, es persegueix que les Pimes desenvolupin el seu potencial innovador, despleguin les seves idees, estableixin relacions amb socis tecnològics i potenciïn la transferència tecnològica i de coneixement en el marc del sistema de ciència, tecnologia i innovació.

- Digitalització i modernització tecnològica de PIMES

S'articularen ajudes econòmiques per a l'adquisició d'eines i serveis relacionats amb les Tecnologies de la Informació i la Comunicació i la seva implantació en les organitzacions. Això permetrà augmentar els productes i serveis TIC implantats en les Pimes, les iniciatives innovadores empresarials als mitjançant l'ús de les eines TIC incorporades, així com l'oferta de serveis TIC oferts per les empreses proveïdores.

- Compra Pública Innovadora

El Programa fomentarà la participació de les empreses de Balears en procediments de compra pública innovadora, inclosa la posada en marxa de procediments de compra pública precomercial per al desenvolupament de nous productes, processos, serveis, models de comercialització o organització de les empreses o significativament millorats.

L'objectiu és promoure la col·laboració entre entitats públiques per al desenvolupament i l'adquisició de solucions innovadores realitzades pel Programa FEDER de les Illes Balears 2021-2027

·OE1.2. L'aprofitament dels avantatges de la digitalització per als ciutadans, les empreses, les organitzacions de recerca i les administracions públiques

- Impuls de l'Administració Electrònica en l'àmbit de la CAIB

Es finançaran actuacions tendents a millorar l'eficàcia i l'eficiència en la gestió dels expedients administratius de la CAIB, ja siguin a través de noves funcionalitats i sistemes informàtics que proporcionin millors solucions, o bé mitjançant la modernització o creació d'infraestructures tecnològiques.

A l'igual, es podran finançar actuacions per a dotar de nous recursos tecnològics tendents a la millora de la seguretat informàtica (ciberseguretat) que assegurin la protecció de la informació i el processament que es fa de la mateixa en relació amb la prestació i la provisió dels serveis públics.

- Implantació de solucions tecnològiques en la prestació de serveis públics

Tal com s'estableix en la Recomanació del Consell sobre Espanya 2020 la crisi de la COVID-19 ha posat en relleu la importància de la digitalització per a mantenir l'accés als serveis públics i a l'educació i la formació.

Les accions previstes en aquest objectiu específic contribuiran a impulsar els serveis públics digitals, especialment la sanitat. Es reforçarà la prestació telemàtica dels serveis públics de salut, mitjançant, per exemple, la millora dels sistemes d'informació sanitaris, l'adequació de la infraestructura tecnològica (servidors o un altre tipus de maquinari, programari...), o la implantació de nous serveis digitals o substancialment millorats, a més de mesures de seguretat necessàries per al desenvolupament de l'Administració Electrònica. Així mateix, el programa propiciarà la modernització d'altres serveis públics mitjançant l'aplicació de solucions TIC en matèria de medi ambient, cultura o la gestió dels recursos, entre altres possibles.

- Desplegament de la xarxa IOTIB de sensorització del territori (Internet de les Coses)

Aquest projecte permetrà disposar d'una xarxa pública de sensors, que abastarà tot el territori de les Illes Balears, i que estarà dirigida a potenciar el desenvolupament d'iniciatives de gestió a partir de dades reals. Entre d'altres es preveu desenvolupar el projecte d'estacions de mesura de torrents, que aportarà coneixement sobre l'estat de determinats torrents de manera telemàtica, que es complementa, a més, amb informació del terreny i les condicions climàtiques en les zones desitjades, per a disposar del valor dels paràmetres de les estacions hidromètriques en el mateix moment que es produeix, com a pas imprescindible per a tenir la capacitat de determinar tendències a molt curt termini de crescudes en la conca i predir i generar avisos en cas de crescudes amb potencial afectació sobre la població.

- Extensió de la xarxa de telecomunicacions TETRA-IB

S'avançarà en l'extensió de la xarxa pública de telecomunicacions Tetra IB, ja posada en marxa. La xarxa Tetra IB és una xarxa interna necessària per a assegurar el servei de comunicacions entre el personal d'emergències i d'altres serveis públics i eliminar així l'ús de ràdios anàlogues. Per a això, s'escometran noves inversions d'infraestructures amb la construcció de nous emplaçaments i/o instal·lació de noves estacions base per a continuar el desplegament de la xarxa. D'aquesta manera, es podrà ampliar el servei de radiocomunicacions digitals en grup tancat d'usuaris propi, i consolidar-se com a operador de servei de telecomunicacions per a oferir l'accés a la xarxa als serveis de la mateixa comunitat autònoma, així com a altres administracions locals i insulars amb competències de seguretat i d'emergències.

- Noves infraestructures públiques de telecomunicacions

Es crearan nous centres per a desenvolupar, entre altres possibles prestacions, el servei de comunicacions tetraIB, el de transport de dades, o el servei IOTIB. Tals infraestructures, a més, estaran preparades per a donar servei 5G.

·OE 1.3. El reforç del creixement sostenible i la competitivitat de les pimes i la creació d'ocupació en aquestes, també mitjançant inversions productives

- Foment de la internacionalització del teixit empresarial i la seva modernització

S'articularen línies de suport a les empreses perquè trobin en la internacionalització el motor necessari cap a nous mercats, com a via per a accelerar el seu creixement i productivitat gràcies a la promoció exterior.

Es concediran ajudes a fi de finançar els projectes d'internacionalització de les microempreses i Pimes, i la internacionalització de les empreses de forma agrupada.

- Ajudes per a facilitar l'accés de les empreses al finançament aliè

Es donarà suport a mesures orientades a facilitar el crèdit bancari cap al teixit empresarial, mitjançant les eines necessàries que permetin el seu accés en unes condicions més avantatjoses. Entre altres possibles, es finançaran les despeses d'interès i dels avals d'operacions de finançament d'inversions productives.

- Prioritat 2A. Transició Verda

• OE1. El foment de l'eficiència energètica i la reducció de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle

- Projectes de rehabilitació energètica d'edificis públics

Es duran a terme obres de reforma en edificis públics i en les seves instal·lacions per a millorar la seva eficiència energètica, optimitzar el consum i reduir les emissions de CO.

- Projectes d'aprofitament energètic en la prestació de serveis públics

Es donarà suport a mesures de millora de l'eficiència energètica en la provisió de serveis públics com, per exemple, en la captació d'aigua potable. En aquest sentit, es finançarà la incorporació de l'equipament necessari per a la millora de les prestacions energètiques (motobombes, tecnologies d'alimentació de la maquinària o transformadors amb millor rendiment, entre altres), així com la implantació d'un sistema de gestió de monitoratge en línia de rendiment energètic dels actius. A l'igual, la millora de l'eficiència energètica en la gestió de fangs, mitjançant la implantació d'un procés per a la digestió dels llots amb tecnologia d'hidròlisi, és una altra de les operacions previstes, la qual cosa obre, al seu torn, la possibilitat d'aprofitar en un futur el potencial de generació que ofereix la digestió de la fracció orgànica municipal procedent de la RSU.

• OE2. El foment de les energies renovables de conformitat amb la Directiva (UE) 2018/2001, inclosos els criteris de sostenibilitat que s'estableixen en ella

- Autoconsum per a Pimes, particulars i administracions o entitats públiques

Aquesta actuació tractarà, fonamentalment, d'instal·lacions de generació per a autoconsum i que, al mateix temps, contribueixin als resultats esperats en termes de capacitat addicional per a produir energia renovable i reducció estimada de gasos d'efecte d'hivernacle sobre la base del coeficient de pas del sistema elèctric balear.

- Refinament del biogàs per a la generació d'energia elèctrica

El refinament del biogàs per a la generació d'energia elèctrica, tèrmica o com a carburant en forma de gas renovable o gas verd, s'utilitzarà en la prestació dels diferents serveis públics, especialment, per a la seva aplicació a la mobilitat en la flota de vehicles destinada per a la prestació de serveis públics com la recollida de residus sòlids urbans.

·OE5. El foment de l'accés a l'aigua i d'una gestió hídrica sostenible

- Millora i ampliació de les instal·lacions d'EDARs

La finalitat d'aquesta actuació és augmentar la seva capacitat a través de la substitució dels seus equips de funcionament. Aquesta inversió permetrà millorar la gestió de les aigües residuals dels municipis i la qualitat ambiental de l'entorn en el qual se situen, tenint especial incidència en la millora de la qualitat de les aigües del mitjà receptor. La motivació d'aquesta mena d'inversió està justificada pel caràcter insular del territori balear, que fa necessari que hagi de realitzar més inversions en matèria de depuració d'aigües residuals per a atendre les necessitats de tota la població. A més, la població flotant existent fa que sigui necessari que aquestes infraestructures proporcionin un servei superior al de la població resident, sent especialment necessàries en aquells nuclis amb major pressió de les activitats turístiques.

- Millora de les xarxes d'abastiment d'aigua i clavegueram

Es podran finançar les obres per a la renovació i millora de la xarxa de distribució d'aigua potable que es troben en un nivell d'obsolescència molt elevat, amb la finalitat de reduir dràsticament les avaries i pèrdues d'aigua que es produeixen en molts dels municipis de les Illes. A l'igual, es podran dotar d'instal·lacions del servei de clavegueram en aquelles zones que no comptin amb xarxa de sanejament, o adequar i renovar les existents que es trobin amb majors deficiències.

·OE6. El foment de la transició cap a una economia circular i eficient en l'ús de recursos

Les actuacions previstes se centren en la prevenció de residus, fomentar la recollida selectiva i la reutilització, potenciar el reciclatge i/o valorització de residus, protegir la salut de la població i el medi, potenciar la xarxa d'instal·lacions de tractament i ordenar i protegir el medi ambient rural i urbà, com la construcció d'instal·lacions de classificació i tractament de residus com les deixalleries o l'adequació de plantes de compostatge.

- Prioritat 2B. Mobilitat urbana

• OE8. El foment de la mobilitat urbana multimodal sostenible, com a part de la transició cap a una economia amb nivell zero d'emissions netes de carboni

Aquesta Prioritat inclou, entre altres possibles actuacions relacionades amb el foment d'una mobilitat més sostenible i la reducció d'emissions de CO en el sector transport, com mesures que contribueixin a la progressiva substitució dels productes petrolífers líquids per altres combustibles ecològicament més sostenibles, i la reducció de l'ús del vehicle privat en l'àmbit urbà, fonamentalment.

- Prioritat 4A. Transformació social

• OE2. La millora de l'accés igualitari a serveis inclusius i de qualitat en l'àmbit de l'educació, la formació i l'aprenentatge permanent mitjançant el desenvolupament d'infraestructures accessibles, la qual cosa inclou el foment de la resiliència, de l'educació i la formació en línia i a distància.

- Construcció i millora de centres educatius

Es prestarà especial atenció als centres integrats de formació professional per la seva capacitat per a contribuir a la transformació del model econòmic regional, impulsant el desenvolupament de sectors emergents i estratègics que elevin la competitivitat de l'economia balear. Això permetrà, a més, afrontar millor els reptes de les transicions ecològica i digital.

• OE3. El foment de la inclusió socioeconòmica de les comunitats marginades, les famílies amb baixos ingressos i els col·lectius menys afavorits, entre els quals es troben les persones amb necessitats especials, a través d'actuacions integrades que incloquin l'habitatge i els serveis socials.

- Construcció de nou habitatge social per a col·lectius vulnerables

L'objectiu d'aquesta actuació és la construcció d'habitatges dignes i sostenibles de protecció pública per a la seva posterior gestió en règim de lloguer social mitjançant l'impuls de nous models econòmics i productius en el sector de la construcció, que minimitzin les externalitats negatives, com ara l'excés d'emissions de CO₂ o la pressió sobre els ecosistemes, entre altres.

- Prioritat 4B. Cultura i Turisme

• OE6. El reforç del paper de la cultura i el turisme sostenible en el desenvolupament econòmic, la inclusió social i la innovació social

- Construcció de nou equipament cultural

La principal actuació prevista en aquest OE és la construcció de la nova seu de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears. Es considera una inversió important perquè les Illes Balears esdevengui un referent en la difusió internacional d'atracció cultural lligada al turisme.

3. Anàlisi d'alternatives

L'EAE planteja les alternatives següents:

-Alternativa 0 (no execució del PIBAL FEDER): suposaria que no es complirien els objectius reglamentaris d'inversió del període 2021-2027 – entre ells els objectius de concentració temàtica en els OP1 i OP2 que facilitarien la transició verda i digital de les Illes Balears i els percentatges de contribució als objectius climàtics i a la biodiversitat –, per la qual cosa es perdria l'assignació del FEDER per al tram de gestió autònoma d'aquests fons. Afectaria negativament el desenvolupament econòmic, tecnològic i de competitivitat, així com sobre el medi ambient i els objectius climàtics.

-Alternativa 1 (programació d'actuacions en tots els objectius proposats pel Reglament FEDER): execució del PIBAL FEDER incidint en tots els aspectes socials, econòmics i ambientals de la regió. No obstant això, atès que els recursos disponibles en el marc de la programació FEDER per al període 2021-2027 són limitats, el repartiment financer entre una elevada quantitat d'objectius específics pot suposar la pèrdua de capacitat d'aconseguir canvis significatius a causa de la disminució de recursos totals per a executar cadascuna de les actuacions, limitant l'eficàcia del Programa en termes d'impactes i resultats de rellevància.

A més, aquesta alternativa podria suposar l'incompliment dels Reglaments, ja que la reduïda inversió en els diferents objectius específics podria suposar la incapacitat d'assignar un 30% dels recursos a l'OP2 i un 40% dels recursos a l'OP1, requisit indispensable per a l'aprovació del Programa.

-Alternativa 2 (seleccionada): execució del PIBAL FEDER mitjançant el desenvolupament de mesures i actuacions per a la contribució al canvi socioeconòmic de la regió, amb l'objecte de respondre a les necessitats identificades en el Pla d'Inversions 2030, i ajustant-se als nous requisits reglamentaris d'aquest període. Es justifica la selecció d'aquesta alternativa, ja que el repartiment dels recursos en aquells objectius que puguin aportar una major contribució presenta avantatges enfront de l'execució d'actuacions en nombrosos objectius, però amb menor capacitat de fer canvis significatius que planteja l'alternativa 1. D'altra banda, permet el compliment dels percentatges mínims d'assignació pressupostària dels OP1 i OP2, previstos als Reglaments i requisit indispensable per a l'aprovació del programa.

4. Consultes a les administracions públiques afectades i persones interessades

L'esborrany del Programa Operatiu FEDER de les Illes Balears 2021-2027 i l'EAE es varen sotmetre al tràmit d'informació pública durant un període de 23 dies hàbils (tramitació d'urgència). Es publica l'anunci d'informació pública al BOIB núm. 46, de 5 d'abril de 2022, a la pàgina web de la DG de Fons Europeus i als diaris següents: «Diario de Mallorca», «Diario de Ibiza», «Menorca Es Diari», «Periódico de Ibiza y Formentera» i «Ultima Hora».

L'òrgan substantiu, d'acord amb el document d'abast, va efectuar les següents consultes a les administracions públiques i entitats interessades:

- Servei de Protecció d'Espècies, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat.
- Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat.
- Servei de Residus i Sòls Contaminats, de la DG de Residus i Educació Ambiental.
- Servei d'Estudis i Planificació, de la DG de Recursos Hídrics.
- Servei de Gestió del DPH, de la DG de Recursos Hídrics.
- Servei d'Aigües Subterrànies, de la DG de Recursos Hídrics.
- Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari (DG d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural), de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.
- Servei de Planificació al Medi Natural, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat.
- Servei d'Espais Naturals, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat.

- Servei d'Ordenació del Territori i Urbanisme, de la DG de Territori i Paisatge.
- Servei d'Ordenació Pesquera (DG de Pesca i Medi Marí), de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.
- Servei de Recursos Marins (DG de Pesca i Medi Marí), de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.
- Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera (DG d'Energia i Canvi Climàtic), de la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica.
- DG d'Emergències i Interior, de la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat.
- Servei d'Agricultura (DG d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural), de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.
- Servei de Patrimoni Històric, de la Direcció Insular de Patrimoni del Consell de Mallorca.
- Direcció Insular de Territori i Paisatge, del Departament de Territori del Consell de Mallorca.
- Direcció Insular de Medi Ambient, del Departament de Sostenibilitat i Medi Ambient del Consell de Mallorca.
- FELIB.
- DG de Mobilitat i Transport Terrestre, de la Conselleria de Mobilitat i Habitatge.
- Direcció Insular d'Infraestructures, del Departament de Mobilitat i Infraestructures del Consell de Mallorca.
- Direcció Insular d'Urbanisme, del Departament de Territori del Consell de Mallorca.
- Servei d'Agricultura, de la Direcció Insular d'Economia del Consell Insular de Menorca.
- Servei de Patrimoni Històric, de la Direcció Insular de Cultura i Patrimoni del Consell Insular de Menorca.
- Direcció Insular d'Ordenació Territorial, del Consell Insular de Menorca.
- Servei de Gestió del Territori, del Consell d'Eivissa.
- Àrea d'Agricultura, del Consell d'Eivissa.
- Servei d'Urbanisme i Ordenació del Territori, del Consell Insular de Formentera.
- GOB Mallorca.
- GOB Menorca.
- Amics de la Terra.

Durant l'esmentat termini es varen rebre els informes de les administracions i entitats següents:

- Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera (DG d'Energia i Canvi Climàtic), de la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica.
- Servei de Planificació al Medi Natural, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat.
- DG de Territori i Paisatge.
- Servei de Protecció d'Espècies, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat.
- ENDESA. Informe remès per correu electrònic a l'òrgan substantiu.

No hi ha constància de la recepció d'al·legacions per part de particulars o altres entitats.

Conclusions informes i al·legacions rebudes que poden afectar a la DAE

En data 21/04/2022, el Servei de Protecció d'Espècies, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat conclou que «Inform FAVORABLEMENT sobre l'esborrany del programa FEDER 2021-2027 i Estudi Ambiental Estratègic. Tot i això, cal esmentar que algunes de les actuacions i previsions del pla poden tenir efectes sobre la biodiversitat que s'hauran d'avaluar ambientalment de manera específica per a cada projecte o actuació:

-Per a la construcció i instal·lació de noves infraestructures, edificis, habitatges, centres educatius, etc. s'hauran d'avaluar els efectes sobre la flora i fauna present a la zona, especialment sobre la nidificació de rapinyaires inclosos al Pla Terrasse de recuperació, conservació i seguiment dels rapinyaires diürns de les Balears. Cal minimitzar la destrucció de vegetació i utilitzar espècies autòctones i de baix requeriment hídric per als enjardinaments que es portin a terme. També cal verificar la presència d'espècies al·loctones invasores i planificar-ne l'eliminació.

-La construcció de nous emissaris submarins o la modificació dels existents haurà de tenir en consideració la distribució de les praderes de Posidonia oceanica i planificar els traçats i la construcció per tal d'evitar al màxim els efectes sobre aquest hàbitat. Valoram molt positivament la perllongació de l'emissari submarí de la badia de Palma fins a 5 km de distància des de la línia de costa amb l'objectiu d'eliminar la influència dels abocaments d'aigües residuals i frenar el deteriorament dels hàbitats marins.

En data 25 d'abril de 2022, el Servei de Planificació al Medi Natural, de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat conclou que:

Inform que l'esborrany del Programa Operatiu del Fons Europeu de Desenvolupament Regional de les Illes Balears (PIBAL FEDER) 2021-2027 no afecta els espais protegits Xarxa Natura 2000 de manera apreciable sempre que:

1. El PIBAL FEDER 21-27 inclogui l'Objectiu Específic 2.7. «El foment de la protecció i la conservació de la naturalesa, la biodiversitat i les infraestructures ecològiques» que és el que inclou el finançament en matèria d'espais protegits Xarxa Natura 2000, que dins els tipus d'actuacions inclou específicament: «seguiment de l'estat de conservació d'hàbitats i espècies de la Xarxa Natura 2000» a més d'altres com

projectes d'actuacions de conservació i recuperació d'hàbitats i espècies, etc.

2.El POIB FEDER a l'OP 2 a través del Marc d'Acció Prioritària (MAC) ha de contribuir directament a la gestió i conservació dels espais XN2000 destinant fons als estudis recollits a les mesures dels plans de gestió Natura 2000 d'aquests espais, mandat de la Unió Europea d'obligat compliment tal i com propugna la Directiva Hàbitats, mesures que no es poden dur a terme sense destinar fons FEDER a la seva execució.

Les mesures es poden consultar a <http://xarxanatura.es/pg-aprovats/> i entre les quals hi ha: Estudis per concretar els paràmetres que es requereixen als Formularis Normalitzats de Dades dels espais Xarxa Natura 2000 encara desconeguts, a partir dels quals poder establir el grau de conservació actual a la zona i la Superfície Favorable de Referència (SFR) i / o Població favorable de Referència (PFR) dels hàbitats i espècies d'interès comunitari; sistema de seguiment de l'estat de conservació dels hàbitats i espècies d'interès comunitari; estudis per completar l'inventari de cavitats d'interès per als quiròpters i coneixements sobre la dinàmica de la seva comunitat; estudis de localització d'espècies invasores i d'amenaques fitosanitàries i analitzar la viabilitat de realitzar accions d'eradicació; estudis per avaluar les principals zones d'afluència i freqüentació de persones (estacionament i trànsit de vehicles, pas massiu de persones, etc.) amb potencial impacte sobre els hàbitats i espècies d'interès comunitari; modelització matemàtica de l'evolució dels hàbitats i espècies d'interès comunitari en funció dels diferents escenaris possibles de canvi climàtic; estudi de l'impacte de les activitats recreatives, esportives i turístiques sobre els hàbitats i espècies marines d'interès comunitari en àmbit de les LIC i ZEC marines de les Illes Balears; estudis sobre la capacitat de càrrega de zones de fondeig; anàlisi de la distribució de *Tursiops truncatus* en espais marins i dels impactes associats a les activitats nàutiques i pesqueres mitjançant la instal·lació d'instruments PAM (Passive Acoustic Monitoring) i estudi de la correlació; avaluació dels impactes sobre *Caretta caretta* a espais marins; estudis sobre la biodiversitat i ecologia dels espais XN2000, etc.

3.En cas que alguna de les actuacions del PIBAL FEDER 2021-2027 s'hagin de realitzar a espais protegits Xarxa Natura 2000 i no siguin de gestió directa de l'espai, s'hauran de sotmetre a l'informe d'afecció a aquests espais d'acord amb l'article 39 de la 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental.

En data 11 de maig de 2022, ENDESA informa el següent:

Dins de l'Objectiu Polític 2 (OP2): una Europa més verda.

A. En la Prioritat 2.A (P 2.A) Transició Verda, concretament a l'OE 1, es formulen les següents propostes:

-Objectiu Específic 1. Foment de l'eficiència energètica i la reducció de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle

1.En matèria d'eficiència energètica, és fonamental la rehabilitació energètica dels edificis, però tant dels públics, com es recull en aquest OE, com també en els edificis privats; és per això que considerem necessari incloure també al sector privat dins de les ajudes FEDER.

2.Considerem precís la implantació de sistemes de gestió de la demanda energètica i de comptabilitat energètica. És evident que, per a adoptar decisions adequades en matèria d'estalvi i eficiència energètica, el primer que s'ha de fer és mesurar els consums i la seva eficiència i pèrdues, per a això cal implantar i dotar de recursos econòmics els projectes de comptabilitat energètica. Per això, proposem que es dediquin fons específics per a la implantació i desenvolupament de sistemes de gestió de la demanda, la qual cosa redundarà necessàriament en eficiència i reducció d'emissions.

3.Quant al desenvolupament de xarxes, resulta imprescindible dotar de recursos provinents dels fons, les actuacions dirigides a la digitalització de les xarxes elèctriques. Es proposa la dotació d'un fons específic per a l'electrificació de la demanda energètica, així com per a la interconnexió (emmallat) d'aquestes xarxes elèctriques. L'objectiu de l'electrificació de la demanda, a través d'aquestes actuacions, ha de tenir com a finalitat que el 75% de la demanda final d'energia, que actualment és d'origen fòssil, passi a ser electrificada, per a això és imprescindible millorar la resiliència de les xarxes elèctriques, a través del seu emmallat i digitalització. L'electrificació de la demanda és precisa per a aconseguir els objectius de descarbonització plantejats des d'Europa i des del nostre país i, per descomptat, des de les Illes, per la qual cosa resultarà imprescindible dotar de fons específics aquestes actuacions.

4.També és imprescindible dedicar fons per al desenvolupament de plans de protecció de les espècies, com ara les actuacions a través de la instal·lació de proteccions per a l'avifauna en les xarxes de distribució elèctrica.

-Objectiu Específic (OE 22) Energies Renovables

Dins d'aquest objectiu específic, dedicat al desenvolupament d'instal·lacions a partir de fonts renovables, des d'Endesa considerem que s'haurien d'establir un conjunt d'ajudes específiques per a les instal·lacions agrivoltaiques. La transició energètica cap a fonts renovables representa també una oportunitat per a millorar la qualitat del sòl, mitigar els efectes de la crisi climàtica en l'agricultura i afavorir la biodiversitat de la flora i la fauna. L'agrivoltaica obre una finestra d'oportunitats per a les energies netes i poder compaginar l'activitat de producció d'energia elèctrica a partir del sol, amb el desenvolupament d'activitats agràries i ramaderes sobre el mateix espai.

Cal també, en l'escenari de descarbonització, canvi climàtic i de transició energètica, el desenvolupament de sistemes d'emmagatzematge d'energia que permetin dotar al sistema d'estabilitat i flexibilitat.

D'altra banda, tampoc són menys importants el desenvolupament d'altres projectes que permetin avançar cap a una economia baixa en carboni i d'eficiència energètica, l'electrificació de sectors productius tan transcendents i de tant calat a les Illes Balears, com són el sector nàutic, a través del desenvolupament de noves tecnologies en matèria de motorització elèctrica de les embarcacions, així com el desenvolupament de sistemes de recàrrega de les bateries precises per a aquesta mobilitat; l'electrificació del sector agropecuari de les Illes, mitjançant l'electrificació de tots aquells processos i eines agrícoles que facilitin i facin més eficient i sostenibles aquestes activitats; l'electrificació del transport pesat, fins i tot poc desenvolupat respecte a la mobilitat elèctrica en general, tant en la seva motorització, sistemes d'emmagatzematge elèctric en bateries, com en els sistemes de recàrrega de les mateixes com també en el sector de la construcció, a través del desenvolupament de noves eines i maquinària adaptada a l'electrificació, que facin al seu torn més modern i sostenible el desenvolupament del sector. Per a totes aquestes actuacions, així com per al desenvolupament d'I+D+i que permetin aquests avanços, considerem des d'Endesa imprescindible disposar de dotacions econòmiques en forma d'ajudes provinents dels fons FEDER.

El desenvolupament i implantació de sistemes de producció d'energia elèctrica a partir de tecnologia microeòlica, per a autoconsum, es troba bastant menys desenvolupat que altres tecnologies renovables, donada el seu actual cost, més elevat, i la seva complicada viabilitat. És per això que considerem que caldria donar un impuls a aquestes instal·lacions, a través de convocatòries d'ajudes que permetin la seva implantació de forma més generalitzada.

· Objectiu Específic (OE 26) Economia Circular

En l'àmbit de desenvolupament d'aquest objectiu, des d'Endesa considerem fonamental la disponibilitat d'ajudes econòmiques, canalitzades a través dels FEDER, per a la implementació de generadors síncrons, com a mecanismes que permetin dotar d'estabilitat a les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica, i que resultaran imprescindibles per a garantir la integració de les energies renovables en el sistema elèctric balear.

B. Dins de la Prioritat 2.B (P 2.B), relativa a la Mobilitat Urbana, es realitzen les següents propostes:

1. Des d'Endesa considerem necessari el foment del teletreball, com a instrument molt eficaç per a la reducció de les emissions. A més de potenciar-se l'ús del transport públic, la reducció de la mobilitat resulta una eina precisa per a reduir l'emissió de GEH, ja que comporta la reducció de desplaçaments i la saturació dels serveis públics.

2. A més del teletreball, un altre instrument que considerem que s'hauria de fomentar, a través d'ajudes econòmiques provinents dels FEDER, és la telegestió, ja que disminueix notablement la necessitat de desplaçaments. A més de l'ús del transport públic, un altre element que considerem s'ha de fomentar a través d'ajudes econòmiques, és el desenvolupament de sistemes de mobilitat personal de proximitat, que resultin eficients i assegurades, a través de la implantació d'un major nombre de vies adaptades i carrils específics. És a dir, cal el desenvolupament d'infraestructures que permetin i afavoreixin la mobilitat personal de baixes emissions, com ara la bicicleta, la bicicleta elèctrica i els patins elèctrics, en distàncies de proximitat, és a dir, en un radi de 4 o 5 Km en les zones urbanes.

3. Dins del projecte d'electrificació dels nous trams de doble via de les línies ferroviàries, també pensem des d'Endesa que haurien de prendre's en consideració, com a objectius dels fons FEDER, l'aprofitament, en general, d'aquells espais ja antròpics, com els espais pròxims a carreteres i/o de ferrocarrils, per a la ubicació d'instal·lacions de producció elèctrica a partir de tecnologia fotovoltaica.

En data 17/05/2022, la DG de Territori i Paisatge informa el següent:

(...)

3. Suggestions a l'Estudi Ambiental Estratègic

Al definir els criteris d'elegibilitat de les accions a desenvolupar en el marc del Programa FEDER de les Illes Balears que suposin un menor impacte ambiental possible i contribueixin a la consecució dels objectius ambientals i climàtics, es podrien contemplar les accions que suposin un menor consum de territori com la rehabilitació dels edificis, sempre que sigui tècnica i econòmicament viable. En front l'existència de varies alternatives d'emplaçament, valorar els situats en entorns amb transport públic per tal de mitigar l'ús del vehicle privat.

En les mesures específiques per mitigar els efectes del Programa FEDER 021-2027, en el cas de l'objectiu específic OE2.2 Energies Renovables, es podrien contemplar les accions que incloguin mesures d'integració paisatgística i criteris de sostenibilitat.

Es conclou que:

Efectuats els suggeriments a l'Estudi Ambiental Estratègic, el contingut de la documentació presentada, aquest no afecta a cap aspecte de l'ordenació urbanística o territorial sobre la que, en funció de les competències que ostenta, hagi de pronunciar-se aquesta Direcció General.

En data 17/05/2022, el Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera (DG d'Energia i Canvi Climàtic), de la Conselleria de Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica informa el següent:

(...)

4. Consideracions

1. Tot i que no s'ha pogut tenir en compte l'informe 184/21-CA del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera el Programa Operatiu de les Illes Balears (PIBAL) i l'Estudi d'Ambiental Estratègic (EAE) han inclòs quasi tota la informació que s'indicava a aquest informe.

2. S'ha dut a terme una diagnosi somera però encertada dels efectes que implicarà el Canvi Climàtic.

3. Tot i que la diagnosi sobre vulnerabilitat davant del canvi climàtic és adequat manquen accions per fer front a aquests efectes, com poden ser accions d'adaptació de les unitats de litorals o del perill d'inundacions a torrents. En tot cas, no és missió de la Direcció General de Fons Europeus el fet d'incorporar aquests tipus d'accions, sinó dels organismes directament implicats, com poden ser les administracions locals o les conselleries competents en aquestes matèries.

Aquestes accions, a més, s'han d'incorporar a l'agenda de la Comissió Interdepartamental de Fons Europeus, de la qual forma part la Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic.

4. Tot i que el l'Objectiu Específic 2.4, d'adaptació front dels efectes del canvi climàtic, no s'ha incorporat dins del PIBAL, sí que hi ha diferents accions que s'han inclòs a d'altres objectius específics que estan relacionats directament amb l'adaptació, com són les d'emergències que s'han inclòs a l'objectiu específic primer, com totes aquelles que s'han de veure amb el cicle de l'aigua.

Es conclou que:

1. El total d'accions que incorpora el Programa Operatiu respecte dels objectius climàtics suposa un 35,8% del pressupost total, superior al mínim establert del 30%. La major part d'aquest pressupost va orientat a reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

2. L'Estudi Ambiental Estratègic del Programa Operatiu de les Illes Balears fa una diagnosi adequada de quins seran els efectes del canvi climàtic al territori balear. Si bé moltes de les accions que es podrien dur a terme per millorar la resiliència davant d'aquests efectes no es troben en aquest moment al programa operatiu 2021-27. S'haurà de treballar per part de les administracions implicades, amb especial menció a la Comissió Interdepartamental de Fons Europeus, perquè en un futur es duguin a terme més actuacions d'adaptació als efectes del canvi climàtic.

3. Tot i que no s'ha incorporat al programa operatiu l'objectiu específic 2.4, d'adaptació al clima, sí que hi ha accions que són clarament d'adaptació, com són l'acció de la Direcció General d'Emergències per millorar la prevenció d'inundacions o totes aquelles que s'han de veure amb el cicle de l'aigua.

Conclusions de la DAE

Primer. Per tot l'anterior, es proposa formular la declaració ambiental estratègica favorable del Programa Operatiu FEDER de les Illes Balears 2021-2027, ja que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius sobre el medi ambient, sempre que es compleixin les mesures preventives, correctores o compensatòries i de les mesures estratègiques i seguiment estratègic de l'apartat 8 de l'estudi ambiental estratègic, signat per la Sra. Belén Primo Ramos, per la Sra. Alba Mayà Gabarrón, ambientòlogues, i pel Sr. Román Ruiz Esteban, economista, de l'empresa CDI CONSULTANTS, amb data 24 de juny de 2022.

A més s'hauran de complir les condicions següents:

1. Hauran de coordinar-se les actuacions previstes en el PIBAL FEDER, amb aquelles previstes dins el mateix període al Programa Plurirregional FEDER d'Espanya, que afectin les Illes Balears.

2. Atesa la retirada cautelar del projecte de prolongació de l'emissari submarí de la badia de Palma per part del promotor, per la possible afecció a exemplars de nacra (*Pinna nobilis*), haurà de garantir-se que aquesta actuació no serà executada fins a disposar d'un estudi previ favorable que determini la no afecció del projecte referit a aquesta espècie.

3. La ubicació preferent de les construccions haurà de valorar si existeix disponibilitat hídrica suficient per satisfer la demanda, en concret s'haurà de comprovar que el subministrament es realitzi de masses en bon estat quantitatiu o es disposi d'accés a la xarxa en alta.

4. Respecte dels enjardinaments i barreres vegetals associats als projectes de construcció d'infraestructures, habitatges i altres instal·lacions, s'hauran d'adoptar els criteris següents:

- S'haurà de fer una prospecció prèvia, amb l'objecte de detectar espècies al·lòctones invasores a les ubicacions plantejades, i seguir els protocols establerts per a la seva eradicació o control.
- Hauran de ser de planta autòctona, present a l'entorn i de baix requeriment hídric.
- El sistema de reg d'aquestes zones haurà de ser per degoteig i amb aigua de pluja o, alternativament, amb aigua regenerada.

5. La construcció de nous emissaris submarins o la modificació dels existents haurà de tenir en consideració la distribució de les praderes de *Posidonia oceanica* i planificar els traçats i la construcció per tal d'evitar al màxim els efectes sobre aquest hàbitat.

D'altra banda, es recorda que els projectes hauran de tenir en compte la normativa vigent en matèria de medi ambient, particularment la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica, el PHIB 2019 i la Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears.

Es recorda que d'acord amb l'article 24.3 del Decret 3/2022, de 28 de febrer, pel qual es regula el règim jurídic i funcionament de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears i es desenvolupa el procediment d'avaluació ambiental, per tal que la CMAIB pugui dur a terme el seguiment i fer les comprovacions necessàries, l'òrgan substantiu trametrà a la CMAIB l'informe de seguiment sobre el compliment de la declaració ambiental estratègica previst a l'article 51 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental. D'acord amb l'article 51 esmentat, l'informe de seguiment inclourà un llistat de comprovació de les mesures previstes en el programa de vigilància ambiental.

Segon. Es publicarà la present declaració ambiental estratègica al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 31.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'Avaluació Ambiental. A més es donarà compte al Ple de la CMAIB i al subcomitè tècnic d'Avaluació d'Impacte Ambiental (AIA).

Tercer. La declaració ambiental estratègica perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'aprovació del pla o programa en el termini màxim de quatre anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 31.4 de la Llei 21/2013.

Quart. La declaració ambiental estratègica no serà objecte de cap recurs, sense perjudici del que, si és el cas, escaigui en via administrativa o judicial davant de l'acte d'aprovació del pla o programa, d'acord amb el que disposa l'article 31.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 13 d'octubre de 2022)

El president de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

